

Zpráva o činnosti Institutu π za rok 2024

Institut π je první pirátský think-tank na světě a rozvíjí základní ideje České pirátské strany.

Institut π se zaměřuje na analýzu klíčových společenských, ekonomických a environmentálních témat. Naším cílem je přinášet podložené informace a podporovat veřejnou diskusi o aktuálních výzvách.

Vážené příznivkyně a příznivci Institutu π ,

rok 2024 byl pro Institut π rokem významných změn a nových výzev. V září došlo ke změně ve vedení institutu, kdy pozici ředitele převzal Patrick Zandl po Petru Zámečnickovi. Této změně předcházelo výběrové řízení a ujasňování si priorit institutu jak v rámci samotné Správní rady, tak v rámci České pirátské strany jako zřizovatele Institutu. Změna na postu ředitele přinesla v závěru roku nový impuls a směřování našich aktivit, což se projevilo zejména v intenzivnější přípravě odborného obsahu a rozšíření našich vzdělávacích aktivit.

Zároveň ale volební výsledky České pirátské strany, od kterých se odvíjí financování aktivit Institutu π , přinesly nové nároky – ty zodpoví až parlamentní volební rok 2025. Institut π však pokračoval ve své misi iniciovat a rozvíjet diskurz o obtížných a pro životaschopnost demokratické společnosti důležitých otázkách. V roce 2024 jsme se zaměřili na témata digitalizace, společenských výzev, environmentální problematiky a vzdělávání.

Základní informace o Institutu π v roce 2024

Název: Institut π, z.ú.

Zkratka: π

Sídlo ústavu: Na Moráni 360/3, Praha 2 - Nové Město, 128 00
Praha

Zakladatel: Česká pirátská strana se sídlem Na Moráni 360/3,
Nové Město, Praha 2, 128 00 Praha.

Orgány ústavu:

- **Ředitel:** Patrick Zandl (od září 2024; do té doby Mgr. et Mgr. Petr Zámečník, Ph.D.)
- **Správní rada:** Arnošt Štěpánek, Ivo Kollár, Libor Dušek, Michal Bláha, Vojtěch Pikal, Jiří Ducháček, Ondřej Chrást (viz změny níže)
- **Kontrolor:** Jiří Kárský
- **Akademická rada:** PhDr. David Černý, Ph.D.; Mgr. František Kopřiva, Ph.D.; Mgr. Martin Tremčinský, Ph.D.; prof. Alexandr Isavnin

Změny ve složení Správní rady v roce 2024:

- *Prosinec 2023:* Skončilo funkční období původních členů Správní rady (např. Markéta Gregorová).
- *Leden 2024:* Zřizovatel (Česká pirátská strana) jmenoval novou sedmičlennou Správní radu, složenou z Arnošta Štěpánka, Ivo Kollára, Jany Michailidu, Terezy Hubáčkové, Libora Duška, Jana Lipavského a Michala Bláhy. Předsedou Správní rady byl 23. 1. 2024 zvolen Arnošt Štěpánek.
- *3. prosince 2024:* Správní rada zvolila novým předsedou Libora Duška (Arnošt Štěpánek se vzdal předsednictví).
- *Konec 2024 / začátek 2025:* Ze Správní rady odešli Jana Michailidu, Tereza Hubáčková a Jan Lipavský; novými členy se stali Vojtěch Pikal, Jiří Ducháček a Ondřej Chrást. Tím se ustavila Správní rada ve složení uvedeném výše.

Přehled činností v roce 2024

Vzdělávací a přednášková činnost

V roce 2024 jsme uspořádali řadu odborných seminářů a panelových diskusí zaměřených na aktuální společenská témata:

- Placené české školství pod Makroskopem
- Analýza problematiky soukromého školství v České republice
- Diskuse o dostupnosti kvalitního vzdělání
- Diskuse na téma Sexuální roboti a jejich dopady na společnost
- Etické a společenské aspekty robotické intimity
- Diskuse o budoucnosti mezilidských vztahů v éře umělé inteligence
- Fast fashion vs Slow fashion
- Environmentální dopady textilního průmyslu
- Udržitelná móda jako alternativa k současnému konzumu

Publikační činnost

Pod novým vedením jsme zintenzivnili přípravu odborných materiálů a analýz. V roce 2024 vzniklo několik významných publikací:

Analýza významu multilateralismu pro zahraniční politiku ČR –

Patrik Taufar. Tato studie zkoumá význam multilaterální spolupráce pro Českou republiku v kontextu bezprecedentní výzvy k vystoupení z OSN v říjnu 2023. Autor vyvrací argumenty pro odchod ČR z OSN jako neinformované a předkládá tři klíčové důvody pro pokračování v multilaterální strategii: zakotvení ČR v mezinárodních organizacích dle koncepce z roku 2015, strategickou nutnost multilaterálního přístupu pro malé státy a význam OSN jako platformy pro řešení přeshraničních problémů. Studie zdůrazňuje, že pro Českou republiku jako malý stát představuje multilateralismus nejefektivnější cestu k ochraně suverenity a prosazování národních zájmů, zatímco odchod z klíčových organizací by vedl k marginalizaci našeho vlivu.

Informační válka – PhDr. David Černý, Ph.D. (Ústav informatiky AV ČR). Analýza se zabývá fenoménem ruské informační války vedené proti ČR a dalším členským zemím NATO. Autor poukazuje, že Ruská federace systematicky vede nekonvenční válku zaměřenou na ovlivňování veřejného mínění prostřednictvím dezinformačních kampaní, manipulací na sociálních sítích a kybernetických útoků, s cílem podkopat demokratické instituce. Studie identifikuje konkrétní ruské strategie (infiltrace diskusních skupin

na Facebooku, ovlivňování voleb, zneužívání krizí typu pandemie COVID-19) a navrhuje komplexní obranu zahrnující vzdělávání v oblasti kritického myšlení, regulaci problematických webů a investice do technologických nástrojů pro boj s dezinformacemi. Zdůrazňuje nutnost aktivní obrany demokratických hodnot.

AI pro rodiče do škol – Patrick Zandl. Tato příručka představuje praktického průvodce využitím generativní umělé inteligence ve vzdělávání, určený rodičům žáků ZŠ a SŠ. Obsahuje 25 konkrétních tipů pro společnou práci rodičů a dětí s AI nástroji, 15 praktických cvičení a FAQ sekci, přičemž důsledně řeší etické otázky, bezpečnostní rizika a ochranu soukromí při používání AI technologií. Dokument zdůrazňuje rozvoj digitální gramotnosti, kritického myšlení a kreativity jako klíčových dovedností pro budoucnost. Příručka byla distribuována do škol a setkala se se značně pozitivní odezvou – jedná se o jeden z nejúspěšnějších výstupů roku 2024, který významně zvýšil povědomí o možnostech a rizicích AI ve vzdělávání.

Jak spolu publikace a aktivity souvisí

Naše činnost v roce 2024 na první pohled zahrnovala různorodá témata – od environmentálních dopadů rychlé módy přes etiku sexuálních robotů až po zahraniční politiku, informační válku a vzdělávání s využitím umělé inteligence. Tyto témata byly vybírány vzhledem k poslání Institutu a spojuje jednotná vize: **posilovat odolnost demokratické společnosti a připravovat ji na výzvy 21. století**. Konkrétně jsme v roce 2024 pokryli následující tematické bloky.

- **Demokracie a participace** – publikace o vývoji voličské účasti a stranického systému i naše spolupořadatelství konference Kompas 2024 ukazují, že dlouhodobě analyzujeme a podporujeme zdravé fungování demokratických institucí.
- **Bezpečnost a mezinárodní prostředí** – texty o multilateralismu a informační válce propojují český a globální kontext a posilují argumenty pro aktivní a sebevědomou roli ČR ve světě.

- **Technologie a etika** – seminář o sexuálních robotech, technologické přehledy a příručka o AI ve vzdělávání zkoumají, jak nové technologie mění společnost a jak k nim přistupovat s odpovědností.
- **Sociální a environmentální spravedlnost** – témata moderního otroctví a fast fashion zdůrazňují, že udržitelnost a férovost nejsou okrajová, ale klíčová pro zdravou demokracii i globální stabilitu.

Tím, že jsme se v roce 2024 věnovali těmto oblastem, jsme naplňovali poslání Institutu π: **otevírat složité otázky, vytvářet most mezi odbornou debatou a veřejným prostorem a hledat řešení, která umožní občanům lépe se orientovat v dynamickém světě.**

Spolupráce a partnerství

Institut π pokračoval ve spolupráci s akademickou obcí, občanskými organizacemi a odborníky z různých oblastí. V roce 2024 jsme obnovili pravidelná setkávání v Pirátském centru v Praze (tzv. **Makroskop MeetUpy**), přičemž v roce 2025 plánujeme rozšířit tyto akce i do Brna. Dále jsme úzce spolupracovali s krajskými sdruženími Pirátské strany – zejména při plánování ideové konference Kompas 2024, na jejíž organizaci jsme se spolupodíleli. Institut π přispěl ke konferenci **Kompas 2024** především obsahově a metodicky – podíleli jsme se na tvorbě programu, zajištění odborných podkladů a facilitaci diskusí. Příprava a organizace **Kompas 2025** již pak bylo zcela v režii Institutu.

Mediální působení

I přes kvalitní odborný obsah zůstává výzvou mediální dosah našich výstupů. Osobní přítomnost publika na akcích obecně spíše klesá, což jsme ve druhé polovině roku reflektovali. Nově proto všechny akce standardně přenášíme také online a pořizujeme videozáznamy i audio záznamy, které následně zpracováváme do formátu podcastu **Makroskop**. Zároveň jsme zvýšili intenzitu komunikace na sociálních sítích – v průběhu roku 2024 výrazně vzrostla publikační aktivita na Facebooku a dalších platformách (účet na síti X/Twitter jsme na konci roku dočasně odstavili v rámci protestu proti praktikám této sítě). Výstupy naší práce pravidelně komunikujeme médiím, kterým poskytujeme tiskové zprávy a expertní stanoviska, aby se naše poznatky dostaly jak k odborníkům, tak k široké veřejnosti.

Finanční zpráva

Institut π hospodařil v roce 2024 s rozpočtem v řádu nižších jednotek milionů Kč, který byl významně ovlivněn výsledky voleb a počtem mandátů České pirátské strany po volbách do krajských zastupitelstev a Evropského parlamentu. Celkové **příjmy** Institutu v roce 2024 dosáhly zhruba **3,3 mil. Kč** a celkové výdaje činily cca **3,3 mil. Kč**, podobně jako v roce 2023^[21]. Institut v souladu s poklesem příjmů mírně utlumil některé plánované aktivity (zejména vydávání vlastních publikací) a ke konci roku převáděl nevyužité prostředky do následujícího období. Podrobná čísla o hospodaření jsou zveřejněna ve finanční závěrce za rok 2024 v souladu se zákonnými povinnostmi.

(Pro srovnání: v roce 2023 činily výnosy i náklady institutu 3,297 646,49 Kč při nulovém hospodářském výsledku.)

Výhled do roku 2025

V roce 2025 plánujeme:

- Pravidelná měsíční setkávání odborné veřejnosti v Praze a Brně.
- Ideovou konferenci Kompas 2025 – celostátní programovou diskusi (ve spolupráci s krajskými sdruženími).
- Spuštění vzdělávacích webů zaměřených na digitální práva a správu obcí.
- Vydání publikace o historii Pirátské strany (projekt, který musel být na přelomu roku 2024/25 přepracován).
- Další rozšíření spolupráce s regionálními organizacemi při realizaci akcí typu Kompas a dalších vzdělávacích aktivit.

Závěr

Rok 2024 byl rokem přechodu a přípravy na nové výzvy. Pod novým vedením se Institut π zaměřuje na vytváření kvalitního obsahu, který pomáhá občanům orientovat se v komplexních společenských otázkách.

Děkujeme všem podporovatelům, spolupracovníkům a dobrovolníkům za jejich příspěvek k naší činnosti.

*Za tým Institutu π
Patrick Zandl, ředitel*

Zdrojové informace: Správní rada a další údaje byly ověřeny z veřejného rejstříku a zápisů ze schůzí. Finanční údaje vycházejí z účetní uzávěrky za rok 2023 a 2004 a interních podkladů Institutu. Výše uvedené aktivity a výstupy jsou zdokumentovány v publikacích Institutu π a na webu Institutu.